

Pöytäkirja

Luonnonsuojelulain uudistus

Aika: tiistaina 16.6.2020, klo 9 -12

Paikka: Skype

Osallistujat:

Riitta Rönn, pj.	Ympäristöministeriö, johdon tuki
Ilkka Heikkinen, varapj.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Anna-Rosa Asikainen	Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Arja Halinen	Metsähallitus
Tiina Vuoristo	Metsäteollisuus ry
Alexi Lehikoinen	Luonnontieteellinen keskusmuseo
Heidi Lettojärvi	Elinkeinoelämän keskusliitto
Eero Melantie	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Minna Mättö	Kuntaliitto
Raija-Leena Ojanen	WWF-Suomi
Ulla-Maija Liukko	Suomen ympäristökeskus
Jari Salila	Oikeusministeriö
Vilppu Talvitie	Maa- ja metsätalousministeriö
Anni-Helena Ruotsala	Saamelaiskäräjät
Tapani Veistola	Suomen luonnonsuojeluliitto
Maija Neva	Ympäristöministeriö, rakennetun ympäristön osasto
Pasi Kallio, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Johanna Korpi, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Läsnä:	
Pia Kärki	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Saku Härkönen	Ympäristöministeriö, tieto ja viestintä
Petteri Vihervaara	Suomen ympäristökeskus
Tuula Kurikka	Metsähallitus
Miira Riipinen	Kuntaliitto (poistui 09.30)

Asialista:

1. Kokouksen avaus, Riitta Rönn, YM

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi.

2. Asialista ja edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin asialista ja edellisen kokouksen pöytäkirja, sekä 6.5.2020 pidetyn kokouksen pöytäkirjaan tehty muutos.

3. LSL-Kuntaryhmä, tilannekatsaus, Miira Riipinen, Kuntaliitto

Miira Riipinen esitteli Projektii I –ryhmään asetetun LSL-Kunta –alatyöryhmän tilannekatsauksen. Riipinen toimii kyseisen alatyöryhmän puheenjohtajana. Alatyöryhmän työ on edennyt hyvin ja kokouksia on pidetty tiiviisti lähes viikon välein, koska ryhmän toimikausi päättyy jo elokuun lopussa. Ryhmässä on kuultu asiantuntijoita ja keskusteltu pääasiassa kolmesta teemasta: 1) kuntien edistämistehtävän (nyk. LSL 6 § 3 mom.) kehittäminen, 2) kunnan tehtävät ja rooli muutoin luonnonsuojelulainsäädännössä sekä 3) muut kuntien toimintaan vaikuttavat luonnonsuojelulain kehittämisehdotukset. Keskusteluissa on noussut selkeästi esiin mm. edistämistehtävän määrittelykysymykset, viranomaisyhteistyön kehittäminen sekä luonnonsuojelulain laji- ja luontotyyppisuojeleu koskevien säännösten tulkinnanvaraisuus. Alatyöryhmä laatii keskusteluiden pohjalta muistion kunnan tehtävien kehittämiseksi projektityöryhmän käyttöön.

4. Luontotyyppien suojeleu vahvistaminen, kooste ja johtopäätelmät, YM

Hallitussihteeri Pasi Kallio esitteli edellisessä kokouksessa (3.6.2020) käsitellyn teeman ”Luontotyyppien suojeleu vahvistaminen” koosteen ja johtopäätelmät jatkovalmisteluun kokouksen jälkeen saatujen kirjallisten kommenttien pohjalta. Kokouksessa esillä olleisiin ehdotuksiin oli tehty kommenttien johdosta joitakin täsmennyksiä. Ehdotuksista käytiin vielä tiivis keskustelu.

Osa alustavista ehdotuksista sai laajaa kannatusta, mutta osin projektiryhmän näkemykset myös jakautuivat. Useissa puheenvuoroissa ehdotuksia pidettiin hyvinä ja oikeansuuntaisina. Näissä korostettiin luontotyyppien taantuvaa kehitystä ja tarvetta vahvistaa niiden suojeleu. Joihinkin ehdotuksiin suhtauduttiin myös osin vastustavasti ja varauksellisesti (eniten näkökulmia jakoivat periaatteiden lisääminen luonnonsuojelulakiin, ehdotus luontotyyppien suojeleu suoraan lain nojalla sekä uhanalaisuuden oikeusvaikutusten lisääminen). Suuri osa ehdotuksista sai kuitenkin jäseniltä positiivista palautetta, ja niitä kannatettiin.

Puheenjohtaja totesi, että lähtökohtaisesti ehdotusten valmistelua jatketaan esitetyn alustavan ehdotuksen pohjalta, vaikka kaikki ehdotukset eivät ole saaneet yksimielistä kannatusta. Muutamassa puheenvuorossa esitettiin näkemys siitä, ettei esitetty kritiikki näy ehdotuksissa. Tältä osin puheenjohtaja totesi, että saadut kommentit on käyty tarkasti läpi ja niitä hyödynnetään myös jatkotyössä. Todettiin, että joidenkin ehdotusten vastustaminen kirjataan myös pöytäkirjaan. Tässä vaiheessa on kuitenkin perusteltua jatkaa työskentelyä ehdotusten pohjalta, ottaen myös huomioon, että ehdotukset ovat saaneet myös useilta jäseniltä laajaa kannatusta. Ehdotukset pohjautuvat hankkeen tausta-aineistona oleviin selvityksiin, tutkimushankkeisiin ja lain toimivuusarviointiin. Korostettiin, että kyse on vielä alustavista muutostarpeista ja -ehdotuksista, joita tarkennetaan ja täsmennetään valmistelussa nyt saadut kommentit huomioon. Projektin jäsenten kirjalliset kommentit ovat osa säädösvalmistelun asiakirja-aineistoa. Muutosehdotuksiin palataan tarkemmin pykälien tarkastelun yhteydessä.

5. Teematarkastelu: Luontotiedon hallinta

Saku Härkönen (YM) esitteli tiiviisti luontotiedon hallinnan nykytilaa ja siihen liittyviä ongelmia. Pääviestinä oli se, että tietoa sinänsä on paljon, mutta se on usein väärässä paikassa, joskus myös vaikeasti saatavissa. Tietojärjestelmien ja eri prosessien välillä on myös useita ristiinkytkentöjä, mikä osaltaan vaikeuttaa tiedonhallintaa. Myös luonnonsuojelulain sähköiset menettelyt ovat jossain määrin kehittymättömiä.

Tuula Kurikka (Metsähallitus) esitteli luonnonsuojeluhallinnon keskeistä tietojärjestelmää, ns. ULJAS-tietojärjestelmäkokonaisuutta. Tähän sisältyy lukuisia alajärjestelmiä, kuten SATJ (Suojeleualueiden perustamisen ja perustietojen hallinnan järjestelmä) sekä SAKTI (Suojeleualueiden kuviotietojärjestelmä).

Järjestelmät sinänsä toimivat hyvin, mutta niiden käyttö vaatii laajaa osaamista ja tieto on osin hajallaan eri järjestelmissä.

Petteri Vihervaara (SYKE) puolestaan esitteli juuri käynnistettyä Ekosysteemiobservatorio (FEO) – hanketta. FEOn taustalla on ajatus luontotyyppitiedon kokoamisesta ja hallinnasta. Tällä hetkellä myös luontotiedon osalta haasteena on biodiversiteettikato, ekosysteemien heikentyminen ja muutoksen nopeus luonnossa, joihin nykyiset seurantamenetelmät eivät pysty riittävästi vastaamaan. Lisäksi käytettävissä oleva tieto on hajanaista ja vaikeasti käytettävää. Päätöksenteon tueksi tarvitaan ajantasalla olevaa tietoa ja tulevaisuuden ennakointi edellyttää mallinnusta, johon tarvitaan jatkuvia mittauksia luonnosta. FEOn hyödyt syntyvät tiedon saatavuuden, ajantasaisuuden ja käsittelymahdollisuuksien yhtenäistämistä ja paranemisesta, josta osaltaan seuraa myös taloudellisten resurssien säästöä.

Asiantuntija-alustusten yhteenvetona voidaan todeta, että luonnonsuojelun tietojärjestelmät ja tiedon hallinta kaipaavat yhtenäistämistä, jotta olemassa oleva tieto olisi tehokkaammin hyödynnettävissä. Tämä kaipaa tuekseen myös sääntelyn vahvistamista.

Tämän jälkeen Johanna Korpi (YM) esitteli luontotiedon hallinnan alustavia muutosehdotuksia ja –tarpeita luonnonsuojelulaisissa. Ehdotukset ovat kokousaineiston liitteenä. Jäsenillä on myös mahdollisuus kommentoida ehdotuksia kirjallisesti kokouksen jälkeen. Ehdotuksena oli mm. viranomaisten tiedonhallintaan liittyvien roolien selkeyttäminen, luontotiedon hallinnan kehittämistä valmistelevan uuden alatyöryhmän asettaminen, laji- ja luontotyyppitietoa koskevan tiedonhallinnan parantaminen, luonnonsuojelun tietojärjestelmää koskevan sääntelyn tarkentaminen ja seurannan järjestämisen kehittäminen sekä saamelaisten perinteisen tiedon parempi hyödyntäminen suojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelussa.

Ehdotusten pohjalta käytiin tiivis keskustelu. Puheenjohtaja totesi, että työryhmän keskustelussa ei hyväksytty epäasiallisia kommentteja. Keskustelussa korostuivat tiedon avoimuus, saatavuus, luotettavuus ja yhdenmukaisuus. Kiinnitettiin huomiota myös tiedon keräämisen ja hallinnan ohella myös vastuujakoon eri tahojen kesken. Luontotiedon hallinta –alatyöryhmän asettaminen sai laajaa kannatusta ja sen kokoonpanosta (viranomaiset vai laajempi) käytiin vielä keskustelua. Todettiin että alatyöryhmä asetetaan mahdollisimman pian ja sen kokoonpanon osalta laajinta tukea sai näkemys viranomaispainotteisuudesta.

Todettiin, että työryhmän jäsenet voivat lähettää sihteeristölle kirjallisia kommentteja luontotiedon hallintaa koskevista ehdotuksista torstaihin 25.6.2020 mennessä. Myös luonnos alatyöryhmän asettamiskirjeestä lähetetään projektiryhmälle.

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 18.8.2020 klo 9-12, teemana Luonnon monimuotoisuuden edistämistehtävät ja kannustimet

7. Syksyn kokousajankohdat ja alustava työsuunnitelma

Syksyn kokousaikataulu on seuraava:

- 15.9.2020 klo 9-12
- 21.10.2020 klo 13-16
- 11.11.2020 klo 9-12
- 9.12.2020 klo 9-12

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.05